

I

(Meddelanden)

EUROPAPARLAMENTET
RÅDET
KOMMISSIONEN

Gemensam förklaring från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, Europaparlamentet och kommissionen om Europeiska unionens utvecklingspolitik: "Europeiskt samförstånd"

(2006/C 46/01)

EUROPEISKT SAMFÖRSTÅND OM UTVECKLING

Utveckling: en utmaning

1. Aldrig tidigare har fattigdomsutrotning och hållbar utveckling varit viktigare. Fattigdomsutrotning genomförs i en alltmer globaliserad värld där vi är alltmer beroende av varandra. Denna situation har skapat nya tillfällen men även nya utmaningar.

Att bekämpa den globala fattigdomen är inte bara en moralisk skyldighet – det bidrar också till att bygga upp en stabilare, fredligare, mer välmående och jämlik värld som återspeglar de rikare och fattigare ländernas ömsesidiga beroende. I en sådan värld skulle vi inte tillåta att 1 200 barn dör av fattigdom varje timme eller se på när en miljard människor kämpar för att överleva på mindre än en dollar om dagen och hiv/aids, tbc och malaria kräver mer än sex miljoner människors liv varje år. Utvecklingspolitik är kärnan i EU:s ⁽¹⁾ förbindelser med alla utvecklingsländer ⁽²⁾.

2. Utvecklingssamarbete är en behörighet som delas mellan Europeiska gemenskapen ⁽³⁾ och medlemsstaterna. Gemenskapspolitiken på området utvecklingssamarbete skall vara ett komplement till medlemsstaternas politik. Utvecklingsländerna har det främsta ansvaret för sin egen utveckling. Men industriländerna har också ett ansvar. EU, på både medlemsstats- och gemenskapsnivå, har åtagit sig att ta sitt ansvar. Om vi arbetar tillsammans är EU en viktig faktor för att åstadkomma positiv förändring. EU ger mer än hälften av världens bistånd och har åtagit sig att öka såväl sitt bistånd som dess kvalitet och effektivitet. EU är även utvecklingsländernas viktigaste ekonomiska partner och handelspartner och erbjuder utvecklingsländerna särskilda handelsförmåner, främst till de minst utvecklade länderna.

3. Grundprinciperna, de grundläggande värderingarna och de utvecklingsmål som man enats om på multilateral nivå är lika bindande för både medlemsstaterna och gemenskapen. Våra insatser för samordning och harmonisering måste bidra till att öka biståndets effektivitet. I detta syfte och på grundval av de framsteg som gjorts under de senaste åren beskrivs i dokumentet om europeiskt samförstånd om utveckling, för första gången, en gemensam vision som är vägledande för EU:s åtgärder på både medlemsstats-

⁽¹⁾ EU innefattar både medlemsstaterna och Europeiska gemenskapen.

⁽²⁾ Utvecklingsländer är alla de som står förteckningen över mottagare av offentligt utvecklingsbistånd (ODA), vilken skall beslutas av OECD/kommittén för utvecklingsbistånd i april 2006.

⁽³⁾ Gemenskapens utvecklingssamarbete grundar sig på artiklarna 177–181 i fördraget om Europeiska gemenskapen.

och gemenskapsnivå i utvecklingssamarbetet. Denna gemensamma vision utgör temat i den första delen av förklaringen. I den andra delen anges Europeiska gemenskapens utvecklingspolitik, som skall vara vägledande vid förverkligandet av denna vision på gemenskapsnivå, och vidare specificeras prioriteringar för konkreta åtgärder på gemenskapsnivå.

4. Dokumentet om europeiskt samförstånd om utveckling har godkänts gemensamt av rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, Europeiska kommissionen och Europaparlamentet.

DEL I: EU:s UTVECKLINGSVISION

I den första delen av dokumentet om europeiskt samförstånd om utveckling anges de gemensamma målen och principerna för utvecklingssamarbetet. Här bekräftas EU:s engagemang för fattigdomsutrotning, egenansvar och partnerskap, för att ge mer och bättre bistånd och främja en konsekvent utvecklingspolitik. Detta blir vägledande för gemenskapens och medlemsstaternas utvecklingssamarbete i alla utvecklingsländer ⁽¹⁾ i en anda av komplementaritet.

1. Gemensamma mål

5. EU:s främsta och övergripande mål för utvecklingssamarbetet är fattigdomsutrotning i samband med en hållbar utveckling, bland annat i syfte att uppnå millennieutvecklingsmålen.

6. De åtta millennieutvecklingsmålen är att utrota extrem fattigdom och hunger, ge alla tillgång till grundläggande skolgång, främja jämställdhet och kvinnors egenmakt, minska barnadödligheten, förbättra mödravården, bekämpa hiv/aids, malaria och andra sjukdomar, skapa en hållbar miljö samt inrätta ett globalt partnerskap för utveckling.

7. Vi bekräftar att utveckling är ett centralt mål i sig och att hållbar utveckling inbegriper gott styre, mänskliga rättigheter, politiska, ekonomiska och sociala aspekter samt miljöaspekter.

8. EU är fast beslutet att bidra till att man når dessa mål och de utvecklingsmål som man enats om vid större FN-konferenser och toppmöten ⁽²⁾.

9. Vi bekräftar vårt åtagande att främja en konsekvent utvecklingspolitik som bygger på att EU skall ta hänsyn till målen för utvecklingssamarbetet inom alla politikområden som kan påverka utvecklingsländerna och att dessa politikområden stödjer utvecklingsmålen.

10. Utvecklingsbiståndet fortsätter att stödja fattiga människor i alla utvecklingsländer, både låginkomst- och medelinkomstländer. EU fortsätter att prioritera stödet till de minst utvecklade länderna och andra låginkomstländer för att uppnå en mer balanserad global utveckling, samtidigt som man inser värdet av att koncentrera varje medlemsstats biståndsverksamhet till områden och regioner där de har komparativa fördelar och kan göra mest nytta för att bekämpa fattigdom.

⁽¹⁾ Medlemsstaternas utvecklingssamarbete definieras som offentligt utvecklingsbistånd (ODA) i överenskommelse med OECD/kommittén för utvecklingsbistånd.

⁽²⁾ Åtgärdsprogram som antagits vid FN-konferenserna under 1990-talet på det sociala och ekonomiska området och i fråga om miljö, mänskliga rättigheter, befolkning, reproduktiv hälsa och jämställdhet och som bekräftades under 2002–2005 genom millenniedeklarationen och millennieutvecklingsmålen (2000), Monterrey (2002), toppmötet i Johannesburg om hållbar utveckling (2002), toppmötet för översyn av millenniemålen (2005).

2. Flerdimensionella aspekter på fattigdomsutrotning

11. Fattigdom omfattar alla de områden där människor av båda könen är underprivilegerade och uppfattas som utestängda i olika samhällen och lokala sammanhang. Fattigdomens centrala aspekter omfattar ekonomiska, mänskliga, politiska, sociokulturella och skyddande möjligheter. Fattigdom står i samband med mänskliga möjligheter, t.ex. konsumtion och tryggad livsmedelsförsörjning, hälsa, utbildning, rättigheter, förmåga att göra sig hörd, människors säkerhet särskilt för de fattiga, värdighet och drägliga arbetsvillkor. Bekämpande av fattigdom blir därför framgångsrikt endast om man lägger lika stor vikt vid att investera i människor (först och främst i hälso- och sjukvård och utbildning och hiv/aids, skydd av naturresurser (t.ex. skogar, vatten, marina resurser och mark) samt vid att säkerställa försörjningen på landsbygden och skapa välstånd (med tonvikt på frågor som entreprenörskap, nya arbetstillfällen, tillgång till krediter, äganderätt och infrastruktur). Egenmakt för kvinnor är nyckeln till all utveckling, och jämställdhet bör utgöra kärnan i alla politiska strategier.

12. Millennieutvecklingsmålens agenda och de ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekterna av fattigdomsutrotning inom ramen för hållbar utveckling innefattar många former av utvecklingsverksamhet alltifrån demokratiskt styrelsekick till politiska, ekonomiska och sociala reformer, konfliktförebyggande, sociala rättvisa, främjande av mänskliga rättigheter och rättvis tillgång till allmännyttiga tjänster, utbildning, kultur, hälso- och sjukvård, bl.a. sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter enligt agendan för den internationella konferensen i Kairo om befolkning och utveckling, miljö och hållbar förvaltning av naturresurser, ekonomisk tillväxt som gynnar de fattiga, handel och utveckling, migration och utveckling, tryggad livsmedelsförsörjning, barns rättigheter, jämställdhet samt främjande av social sammanhållning och drägliga arbetsvillkor.

3. Gemensamma värderingar

13. EU:s partnerskap och dialog med tredjeländer kommer att främja gemensamma värderingar i fråga om respekt för mänskliga rättigheter, grundläggande friheter, fred, demokrati, gott styre, jämställdhet, rättsstatsprincipen, solidaritet och rättvisa. EU har ett starkt engagemang för effektiv multilateralism, varigenom världens alla nationer delar på ansvaret för utvecklingen.

4. Gemensamma principer

4.1 Egenansvar, partnerskap

14. EU har tagit ställning för principen om egenansvar i fråga om partnerländernas utvecklingsstrategier och utvecklingsprogram. Utvecklingsländerna har det primära ansvaret för att skapa gynnsamma inhemska förutsättningar för en mobilisering av de egna resurserna, bl.a. att föra en konsekvent och effektiv politik. Dessa principer kommer att möjliggöra ett anpassat bistånd som svarar mot de speciella behoven i mottagarlandet.

15. EU och utvecklingsländerna delar ansvaret för sina gemensamma insatser i partnerskap. EU kommer att stödja partnerländernas fattigdomsbekämpnings-, utvecklings- och reformstrategier, som inriktar sig på millennieutvecklingsmålen, och anpassa sig till partnerländernas system och förfaranden. Framstegsindikatorer och en regelbunden utvärdering av stödet är av central betydelse för en bättre inriktning på EU:s stöd.

16. EU erkänner den mycket viktiga tillsynsroll som demokratiskt valda företrädare för medborgarna har. EU uppmuntrar därför nationalförsamlingar, parlament och lokala myndigheter till att delta alltmer.

4.2 En fördjupad politisk dialog

17. Politisk dialog är ett betydelsefullt medel för att främja utvecklingsmålen. Inom ramen för den politiska dialog som förs av medlemsstaterna och Europeiska unionens institutioner – rådet, kommissionen och parlamentet inom sina respektive behörighetsområden – kommer respekten för gott styre, mänskliga rättigheter, demokratiska principer och rättsstatsprincipen att regelbundet bedömas så att en gemensam förståelse kan växa fram och stödande åtgärder kan fastställas. Denna dialog har en viktig förebyggande aspekt och syftar till att se till att dessa principer upprätthålls. I dialogen kommer också kampen mot korruption, bekämpandet av olaglig migration och människohandel att tas upp.

4.3 Det civila samhällets medverkan

18. EU stödjer ett brett deltagande av alla berörda aktörer i ländernas utveckling och uppmuntrar samhällets alla delar att medverka. Det civila samhället, särskilt näringslivets och arbetsmarknadens organisationer, t.ex. fackföreningar, arbetsgivarorganisationer och den privata sektorn, icke-statliga organisationer och andra icke-statliga aktörer i partnerländerna, spelar en viktig roll som främjare av demokrati, social rättvisa och mänskliga rättigheter. EU kommer att öka sitt stöd till de icke-statliga aktörernas kapacitetsuppbyggnad för att stärka deras röst i utvecklingsprocessen och för att främja en politisk, social och ekonomisk dialog. Det europeiska civila samhällets viktiga roll kommer också att erkännas. Därför kommer EU att ägna särskild uppmärksamhet åt utbildning i frågor som rör utveckling och åt att höja medvetenheten bland EU:s medborgare.

4.4 Jämställdhet

19. Främjandet av jämställdhet och kvinnors rättigheter är inte bara viktigt i sig utan också en grundläggande mänsklig rättighet och en fråga om social rättvisa samtidigt som det är ett medel att uppnå alla millennieutvecklingsmålen och genomföra handlingsplanen från Peking, handlingsprogrammet från Kairo och konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor. EU kommer därför att införa en tydlig jämställdhetsaspekt i all sin politik och praxis i sina förbindelser med utvecklingsländerna.

4.5 Problem med svaga stater

20. EU kommer att reagera bättre på svåra partnerskap och svaga stater, där en tredjedel av världens fattiga lever. EU kommer att öka sina insatser i konfliktförebyggande arbete⁽¹⁾ och stödja förebyggandet av staters svaghet genom styrelser reformer, rättsstatsprincipen, åtgärder mot korruption och uppbyggnad av livskraftiga statliga institutioner för att hjälpa dem att utföra en rad grundläggande uppgifter och tillgodose sina medborgares behov. EU kommer att arbeta med hjälp av statliga system och strategier, om så är möjligt, för att öka resurserna i svaga stater. EU förespråkar ett fortsatt engagemang, även i de svåraste situationer, för att förhindra uppkomst av stater i sonderfall.

21. I länder där det råder en övergångssituation kommer EU att främja en koppling mellan katastrofbistånd, återuppbyggnad och utveckling på lång sikt. När det gäller efterkrissituationer kommer utvecklingen att styras av integrerade övergångsstrategier med syftet att återuppbygga institutionella resurser, grundläggande infrastruktur och sociala tjänster samt förbättra livsmedelsförsörjningen och tillhandahålla hållbara lösningar för flyktingar, fördrivna personer och medborgarnas allmänna säkerhet. EU:s åtgärder kommer att äga rum inom ramen för multilaterala insatser, bl.a. FN:s fredsbyggande kommission, och har som syfte att återupprätta principerna om egenansvar och partnerskap.

(¹) Fastställt i EU:s program för förebyggande av väpnade konflikter, Europeiska rådet i Göteborg i juni 2001.

22. Vissa utvecklingsländer är särskilt sårbara för naturkatastrofer, klimatförändringar, miljöförstöring och ekonomiska omvälvningar i omvärlden. Medlemsstaterna och gemenskapen kommer att stödja förebyggande åtgärder och katastrofberedskap i dessa länder för att öka deras återhämtningsförmåga vid sådana utmaningar.

5. Mer och bättre bistånd

5.1 Ökade finansiella resurser

23. Utveckling är alltid ett långsiktigt åtagande. EU har antagit en tidsplan för att medlemsstaterna skall uppnå 0,7 % av BNI senast 2015, med ett mellanliggande samlat mål på 0,56 % senast 2010⁽¹⁾, och uppmanar partnerländerna att följa detta exempel. Genom dessa åtaganden bör EU:s årliga bistånd fördubblas till mer än 66 miljarder EUR år 2010. Ytterligare skuldåtgärder kommer att övervägas, och även innovativa finansieringskällor för att öka de tillgängliga resurserna på ett hållbart och förutsägbart sätt. Minst hälften av denna biståndsökning kommer att gå till Afrika, samtidigt som enskilda medlemsstaters prioriteringar för utvecklingsbiståndet helt och fullt respekteras. Medel kommer att fördelas på ett objektivt och öppet sätt, grundat på mottagarländernas behov och resultat och med beaktande av specifika situationer.

24. För att millennieutvecklingsmålen skall nås kommer även i fortsättningen de minst utvecklade länderna och andra låginkomstländer att prioriteras, vilket avspeglas i den stora andelen EU-stöd till dessa länder⁽²⁾. EU är också fortfarande beslutet att stödja en utveckling som gynnar de fattiga i medelinkomstländer, särskilt länderna med lägre medelinkomst, och vårt utvecklingsbistånd till alla utvecklingsländer kommer att inriktas på fattigdomsminskning i alla dess flerdimensionella aspekter inom ramen för hållbar utveckling. Särskild uppmärksamhet kommer att riktas mot svaga stater och mindre gynnade mottagarländer.

5.2 Effektivare bistånd

25. Förutom mer bistånd kommer EU att ge bättre bistånd. Transaktionskostnaderna för biståndet kommer att minskas och dess sammanlagda effekt kommer att förbättras. EU kommer att engagerat arbeta tillsammans med alla utvecklingspartner för att förbättra biståndets kvalitet och effekt samt för att förbättra givarpraxis och hjälpa våra partnerländer att använda de ökade biståndsflödena effektivare. EU kommer att genomföra och övervaka sina åtaganden om biståndseffektivitet⁽³⁾ i alla utvecklingsländer, bl.a. sätta upp konkreta mål för 2010. Nationellt egenansvar, givarsamordning och harmonisering redan på platsen, anpassning till mottagarlandets system samt resultatinriktning är centrala principer i detta avseende.

26. Utvecklingsbistånd kan ges på olika sätt som kompletterar varandra (projektstöd, stöd till sektorsprogram, stöd till den sektorsvisa och allmänna budgeten, humanitärt bistånd och stöd till krisförebyggande, stöd till och via det civila samhället, tillnärmning av normer, standarder och lagstiftning osv.) beroende på vad som fungerar bäst i varje land. När omständigheterna så tillåter bör användningen av allmänt eller sektoriellt budgetstöd öka för att stärka egenansvar, stödja partnerlandets nationella ansvar och förfaranden, finansiera nationella strategier för minskad fattigdom (inklusive driftskostnader för hälso- och sjukvård samt utbildning) och främja sund och öppen förvaltning av offentliga finanser.

27. Partnerländerna behöver ett stabilt bistånd för att kunna planera effektivt. EU har därför tagit ställning för mer förutsägbara och mindre flyktiga biståndsmekanismer.

⁽¹⁾ I maj 2005 fastställdes det i rådets slutsatser att de medlemsstater som ännu inte har nått en nivå på 0,51 % ODA/BNI åtar sig att nå denna senast 2010 inom ramen för sina respektive budgetfördelningsprocesser, medan de länder som redan ligger över denna nivå åtar sig att fortsätta sina ansträngningar. De medlemsstater som har anslutit sig till EU efter 2002 och som ännu inte har nått en nivå på 0,17 % ODA/BNI kommer att sträva efter att öka sitt ODA för att nå denna nivå senast 2010 inom ramen för sina respektive budgetfördelningsprocesser, medan de länder som redan ligger över denna nivå åtar sig att fortsätta sina ansträngningar. Medlemsstaterna åtar sig att nå målet 0,7 % ODA/BNI senast 2015, medan de som har nått detta mål åtar sig att ligga kvar över detta mål. De medlemsstater som har anslutit sig till EU efter 2002 kommer att sträva efter att senast 2015 öka sitt ODA/BNI till 0,33 %.

⁽²⁾ Under 2003 fördelade EU i medeltal 67 % av stödet till låginkomstländer, om man undantar de medlemsstater som anslöt sig 2004 (siffror från OECD/DAC).

⁽³⁾ Romdeklarationen från februari 2003 och Parisdeklarationen från mars 2005.

28. Skuldminskning ger också en förutsägbar finansiering. EU är beslutet att finna lösningar på ohållbara skuldbördor, särskilt HIPC-ländernas återstående multilaterala skulder, och, om det är nödvändigt och lämpligt, för länder som drabbats av exogena chocker och för länder efter konflikter.

29. EU kommer att främja ytterligare avbindning av bistånd som går utöver nuvarande OECD-rekommendationer, särskilt för livsmedelsbistånd.

5.3 Samordning och komplementaritet

30. I enlighet med fördraget kommer gemenskapen och medlemsstaterna att förbättra samordningen och komplementariteten. Det bästa sättet att få komplementaritet är att bejaka partnerländernas prioriteringar, på landsnivå och regional nivå. EU kommer att främja samordning, harmonisering och anpassning⁽¹⁾. EU uppmanar partnerländerna att leda sin egen utvecklingsprocess och stödja ett brett engagemang från alla givare för nationella agendor för harmonisering. I förekommande fall kommer EU att utarbeta flexibla färdplaner för hur dess medlemsstater kan bidra till ländernas planer och insatser för harmonisering.

31. EU är beslutet att främja bättre givarsamordning och givarkomplementaritet genom att arbeta för en gemensam flerårig programplanering, som grundar sig på partnerländernas strategier för minskad fattigdom eller motsvarande strategier och det egna landets budgetförfaranden, gemensamma genomförandemekanismer inklusive gemensamma analyser, gemensamma uppdrag för alla givare samt användning av samfinansieringsarrangemang.

32. EU kommer att spela en ledande roll när det gäller att genomföra Parisdeklarationens åtaganden för att ge bättre bistånd och har i detta sammanhang gjort fyra nya åtaganden: att tillhandahålla allt bistånd till kapacitetsuppbyggnad genom samordnade program med ökande användning av arrangemang från flera givare, att kanalisera 50 % av det mellanstatliga biståndet genom ländersystem, även genom att öka den procentandel bistånd som vi ger i form av budgetstöd eller sektorsinriktade satsningar, att undvika att inrätta nya enheter för genomförande av program och att minska antalet icke samordnade uppdrag med 50 %.

33. EU kommer att ta tillvara de nya medlemsstaternas erfarenhet (exempelvis övergångsförvaltning) och hjälpa till att stärka dessa länders roll som nya givare.

34. EU kommer att genomföra denna agenda i nära samarbete med partnerländerna, andra bilaterala utvecklingspartner och multilaterala aktörer som t.ex. Förenta nationerna och internationella finansinstitut för att förhindra dubbelarbete och för att maximera det globala biståndets verkan och effektivitet. EU kommer också att verka för att utvecklingsländerna kommer bättre till tals i internationella institutioner.

6. Konsekvens i utvecklingspolitiken

35. EU är fast beslutet att vidta åtgärder för att främja konsekvens i utvecklingspolitiken på ett antal områden⁽²⁾. Det är viktigt att strategier som inte rör utveckling bistår utvecklingsländerna i deras insatser för att nå millennieutvecklingsmålen. EU skall ta hänsyn till målen för utvecklingssamarbetet i all politik som unionen genomför och som kan påverka utvecklingsländerna. För att infria detta åtagande kommer EU att öka konsekvensen i politiken avseende utvecklingsförfaranden, instrument och mekanismer på alla nivåer samt garantera tillräckliga resurser och utbyta erfarenheter om bästa metoder för att främja dessa syften. Detta blir ytterligare ett konkret bidrag från EU för att nå millennieutvecklingsmålen.

⁽¹⁾ I detta ingår rådets slutsatser från november 2004: "Påskyndande av samordning, harmonisering och anpassning: EU:s bidrag".

⁽²⁾ I rådets slutsatser från maj 2005 bekräftas att EU är beslutet att genomföra de mål i kommissionens meddelande om konsekvens i utvecklingspolitiken som rör handel, miljö, klimatförändring, säkerhet, jordbruk, fiske, globaliseringens sociala dimension, sysselsättning och drägliga arbetsvillkor, migration, forskning och innovation, informationsområdet, transport och energi.

36. EU stöder helt och fullt att Doha-utvecklingsrundan och avtalen om ekonomiskt partnerskap mellan EU och AVS-länderna slutförs snabbt och ambitiöst med inriktning på de fattiga. Utvecklingsländerna bör besluta om och reformera handelspolitiken i överensstämmelse med sina allmänna nationella utvecklingsplaner. Vi kommer att lämna ytterligare bistånd för att hjälpa fattiga länder att bygga upp sin handelskapacitet. Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas de minst utvecklade och mest sårbara länderna. EU kommer att fortsätta att verka för ett ordnat öppnande av marknader – särskilt för exportprodukter som är av intresse för utvecklingsländerna – på grundval av ett öppet och rättvist multilateralt handelssystem, vars regler och arbetssätt är utformade för att skydda de svagaste länderna. EU kommer att behandla frågorna om särskild och differentierad behandling och gradvis avskaffande av preferenser för att kunna främja handel mellan industriländer och utvecklingsländer samt utvecklingsländerna sinsemellan. EU kommer även i fortsättningen att främja alla industriländers antagande av beslut om tillträde utan kvoterings- och tullar för de minst utvecklade länderna före Doharundans avslutning eller mer allmänt. Inom ramen för den reformerade gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) kommer EU att avsevärt minska den snedvridning av handeln som är kopplad till dess stödåtgärder till jordbrukssektorn samt underlätta jordbrukets utveckling i utvecklingsländerna. I linje med utvecklingsbehoven stöder EU asymmetri- och flexibilitetsmålen för genomförandet av avtalen om ekonomiskt partnerskap. EU kommer även i fortsättningen att ägna särskild uppmärksamhet åt utvecklingsmålen i de länder med vilka gemenskapen har eller kommer att ingå fiskeavtal.

37. Bristande säkerhet och våldsamma konflikter hör till de största hindren för att uppfylla millennieutvecklingsmålen. Säkerhet och utveckling är viktiga och komplementära aspekter av EU:s förbindelser med tredjeländer. De bidrar var för sig till att skapa en trygg miljö och bryta den onda cirkeln av fattigdom, krig, miljöförstöring och bristande ekonomiska, sociala och politiska strukturer. EU kommer inom gemenskapens och medlemsstaternas respektive behörighetsområden att stärka kontrollen av sin vapenexport i syfte att undvika att EU-tillverkade vapen används mot civilbefolkningar eller förvärrar befintliga spänningar eller konflikter i utvecklingsländerna samt vidta konkreta åtgärder för att begränsa okontrollerad spridning av handeldvapen och lätta vapen i överensstämmelse med den europeiska strategin mot olaglig smuggling av handeldvapen och lätta vapen samt ammunition till dessa. EU stöder också i hög grad ansvaret att skydda. Vi kan inte bara stå och se på när folkmord, krigsförbrytelser, etnisk rensning eller andra grova kränkningar av internationell humanitär rätt och mänskliga rättigheter begås. EU kommer att stödja en förstärkning av de regionala och subregionala organisationernas roll i processen med att stärka internationell fred och säkerhet, inte minst deras förmåga att samordna givarstödet när det gäller konfliktförebyggande åtgärder.

38. EU kommer att bidra till en förstärkning av globaliseringens sociala dimension, främja sysselsättning och drägliga arbetsvillkor för alla. Vi kommer att sträva efter att göra migration till en positiv faktor för utveckling genom att främja konkreta åtgärder som skall förstärka deras bidrag till fattigdomsminskningen, bl.a. underlätta penningöverföringar och begränsa högutbildade människors kompetensflykt. EU kommer att gå i spetsen för de globala ansträngningarna att sätta stopp för ohållbara konsumtions- och produktionsmönster. Vi kommer att bistå utvecklingsländerna vid genomförandet av de multilaterala miljöavtalen och främja miljörelaterade initiativ till förmån för de fattiga länderna. EU bekräftar på nytt sin beslutsamhet att bekämpa klimatförändringarna.

7. Utveckling, ett bidrag för att bemöta globala utmaningar

39. EU:s åtgärder på utvecklingsområdet, inriktade på att utrota fattigdomen inom ramen för en hållbar utveckling, utgör ett betydande bidrag till att optimera globaliseringsprocessens fördelar och dela kostnaderna rättvisare för utvecklingsländerna, vilket har betydelse för en mer utbredd fred och stabilitet samt för att minska de orättvisor som ligger till grund för många av de viktigaste utmaningarna för vår värld. Den största utmaning som det internationella samfundet står inför i dag är att se till att globaliseringen blir en positiv faktor för hela jordens befolkning.

40. Att minska fattigdomen och främja hållbar utveckling är mål i sig. Att nå millennieutvecklingsmålen är också viktigt för långsiktig fred och säkerhet för både samhällen och enskilda. Utan fred och säkerhet blir det ingen utveckling och fattigdomsutrotning, och utan utveckling och fattigdomsutrotning blir det ingen hållbar fred. Utveckling är också det effektivaste långsiktiga svaret på påtvingad och olaglig migration samt människosmuggling. Utveckling spelar en viktig roll för att uppmuntra hållbara produktions- och konsumtionsmönster som begränsar tillväxtens skadliga följder för miljön.

DEL II: EUROPEISKA GEMENSKAPENS UTVECKLINGSPOLITIK

I denna andra del av dokumentet om europeiskt samförstånd om utveckling redovisas Europeiska gemenskapens förnyade utvecklingspolitik för att förverkliga den europeiska utvecklingsvision som beskrivs i del I i fråga om de medel som anförtratts gemenskapen i enlighet med fördraget. I den här delen klargörs gemenskapens roll och mervärde och hur målen, principerna, värderingarna, konsekvensen i utvecklingspolitiken och de åtaganden som definieras i denna gemensamma vision skall kunna förverkligas på gemenskapsnivå. Här anges prioriteringar som sedan kommer att återspeglas i effektiva och konsekventa program för utvecklingssamarbete på lands- eller regionnivå. Det ges riktlinjer för planering och genomförande av komponenten för utvecklingsbistånd i gemenskapens alla instrument och samarbetsstrategier med tredjeländer ⁽¹⁾. Det skall tas hänsyn till annan gemenskapspolitik som påverkar utvecklingsländerna för att säkerställa konsekvens i utvecklingspolitiken.

41. Gemenskapens politik inom området för utvecklingssamarbete skall vara ett komplement till medlemsstaternas politik ⁽²⁾.

42. Det främsta målet för gemenskapens utvecklingspolitik skall vara att utrota fattigdom inom ramen för hållbar utveckling, inbegripet att nå millennieutvecklingsmålen, samt att främja demokrati, gott styre och respekt för de mänskliga rättigheterna, i enlighet med del I. På gemenskapsnivå kommer dessa mål att eftersträvas i alla utvecklingsländer och tillämpas för komponenten för utvecklingsbistånd i gemenskapens alla samarbetsstrategier med tredjeländer.

43. Gemenskapen kommer att tillämpa alla de principer som fastställs i del I, däribland principerna om biståndseffektivitet: nationellt egenansvar, partnerskap, samordning, harmonisering, anpassning till mottagarlandets system och resultatriktning.

44. Gemenskapen kommer även att främja konsekvens i utvecklingspolitiken genom att se till att gemenskapen beaktar målen för utvecklingssamarbetet i den politik den genomför och som kan tänkas påverka utvecklingsländerna.

45. Gemenskapen kommer att tillämpa ett förstärkt tillvägagångssätt för att införliva de övergripande frågor som anges i avsnitt 3.3, "En förstärkt integreringsstrategi", med alla sina åtgärder.

1. Gemenskapens särskilda roll och komparativa fördelar

46. Kommissionen har, inom ramen för sina befogenheter enligt fördraget, en viktig roll att spela för utvecklingen. Dess globala närvaro, dess främjande av konsekvens i utvecklingspolitiken, dess särskilda kompetens och expertis, dess initiativrätt på gemenskapsnivå, dess roll för att underlätta samordning och harmonisering samt dess övernationella karaktär är av särskild betydelse. Gemenskapen utmärks av sina komparativa fördelar och sitt mervärde, vilket skapar komplementaritet med medlemsstaternas och andra internationella givares bilaterala politik.

47. På gemenskapens vägnar kommer kommissionen att eftersträva att tillföra mervärde genom följande roller:

48. För det första, en global närvaro. Kommissionen är närvarande som utvecklingspartner i fler länder än till och med de största medlemsstaterna, och är i vissa fall den enda väsentligen närvarande EU-partnern. Kommissionen har en gemensam handelspolitik, samarbetsprogram som omfattar praktiskt taget alla utvecklingsländer och regioner samt en politisk dialog som förs tillsammans med medlemsstaterna. Den får återkoppling från ett omfattande nät av delegationer. Detta gör det möjligt för kommissionen att bemöta de mest skilda situationer, även i svaga stater där medlemsstaterna inte längre är representerade.

⁽¹⁾ Komponenten för utvecklingssamarbete definieras som offentligt utvecklingsbistånd (ODA) i överenskommelse med OECD/kommittén för utvecklingsbistånd..

⁽²⁾ Gemenskapens utvecklingssamarbete är grundat på artiklarna 177-181 i EG-fördraget.

49. För det andra, att med hjälp av medlemsstaterna säkerställa konsekvens i utvecklingspolitiken i gemenskapens åtgärder ⁽¹⁾, särskilt när gemenskapens politik har betydande konsekvenser för utvecklingsländerna, till exempel när det gäller handel, jordbruk, fiske och migrationspolitik, samt att främja den principen i ett större sammanhang. Genom att bygga på sina egna erfarenheter och sin exklusiva kompetens när det gäller handel har gemenskapen komparativa fördelar för att stödja partnerländerna med att införliva handel med sina nationella utvecklingsstrategier och att stödja regionalt samarbete närhelst detta är möjligt.

50. För det tredje, att främja bästa metoder. Kommissionen kommer tillsammans med medlemsstaterna att stimulera debatten i Europa om utveckling och främja bästa metoder för utveckling, till exempel direkt budgetstöd och sektorstöd i förekommande fall, avbindning av bistånd, ett resultatriktat tillvägagångssätt samt decentralisering av biståndets genomförande. Genom att höja sin analytiska kapacitet kan kommissionen tjäna som intellektuellt centrum i vissa utvecklingsfrågor.

51. För det fjärde, att underlätta samordning och harmonisering. Kommissionen kommer att spela en aktiv roll för att genomföra Parisförklaringen om biståndseffektivitet och blir en av de drivande krafterna för att se till att EU fullföljer sina åtaganden från Paris om egenansvar, anpassning, harmonisering, resultat och ömsesidig redovisningsskyldighet. Kommissionen kommer att fortsätta att främja de 3 C:na ("the 3Cs" = co-ordination, complementarity, coherence: samordning, komplementaritet, konsekvens) som EU:s bidrag till den större internationella agendan för biståndseffektivitet. Gemenskapen kommer även att stödja en förbättrad samordning av katastrofbistånd och beredskap inom ramen för de befintliga internationella systemen och mekanismerna och FN:s ledande roll för internationell samordning.

52. För det femte, att förmedla utvecklingsbistånd inom områden där storlek och kritisk massa är av särskild betydelse.

53. För det sjätte kommer gemenskapen att främja demokrati, mänskliga rättigheter, gott styre och respekt för internationell rätt, med särskild tonvikt på öppenhet och korruptionsbekämpning. Kommissionens erfarenheter av att främja demokrati, mänskliga rättigheter och nationsbygge är positiva och kommer att utvecklas ytterligare.

54. För det sjunde kommer kommissionen, när den genomför principen med det civila samhällets medverkan, att stödjas av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, som har en roll att spela för att underlätta dialogen med lokala ekonomiska och sociala intressenter.

55. Gemenskapen strävar dessutom efter att öka förståelsen för ömsesidiga beroenden och verka för ökad solidaritet mellan Nord och Syd. Kommissionen kommer i detta syfte att ägna särskild uppmärksamhet åt informations- och utbildningsåtgärder för EU:s medborgare på utvecklingsområdet.

2. Olika tillvägagångssätt beroende på förutsättningar och behov

2.1. Olika sätt att genomföra utvecklingssamarbetet

56. Utvecklingsmål, principer och uppfyllande av åtagandena för biståndseffektivitet ⁽²⁾ måste tillämpas på alla komponenter för utvecklingssamarbete. Gemenskapen kommer i alla utvecklingsländer att använda de instrument och tillvägagångssätt som är mest effektiva för att minska fattigdomen och säkerställa hållbar utveckling.

57. Genomförandet av gemenskapens utvecklingssamarbete är av nödvändighet lands- eller regionspecifikt, skraddarsytt för varje partnerland eller partnerregion på grundval av landets egna behov, strategier, prioriteringar och tillgångar. Denna differentiering är nödvändig eftersom samarbetsparterna och utmaningarna är olika.

⁽¹⁾ På alla de 12 områden som fastställs i rådets slutsatser från maj 2005 och bilagan om konsekvens i utvecklingspolitiken.

⁽²⁾ Gjordes i samband med Parisförklaringen i mars 2005.

58. Utvecklingsmålen är eftersträvansvärda i sig. Utvecklingssamarbetet är ett större inslag i en vidare uppsättning yttre åtgärder som alla är viktiga och bör vara samstämmiga, ömsesidigt stödjande och inte underordnade varandra. Landstrategidokument, regionstrategidokument och tematiska strategidokument är kommissionens verktyg i programplaneringen där såväl denna uppsättning strategier som samstämmigheten mellan dem fastställs.

59. Utvecklingsbistånd kan ges på olika sätt som kan komplettera varandra (projektstöd, stöd till sektorprogram, stöd till den sektorsvisa och allmänna budgeten, humanitärt bistånd och stöd till krisförebyggande, stöd till och via det civila samhället, tillnärmning av normer, standarder och lagstiftning etc.), beroende på vad som fungerar bäst i varje land.

60. Det är viktigt att utrota fattigdomen i såväl medelinkomst- som låginkomstpartnerländer. Låginkomstländerna och de minst utvecklade länderna står inför enorma utmaningar för att uppfylla millennieutvecklingsmålen. Stödet till låginkomstländerna kommer att baseras på strategier för minskad fattigdom, med vederbörligt beaktande av tillgång och tillträde till grundläggande tjänster, ekonomisk diversifiering, tryggad livsmedelsförsörjning och bättre demokratiskt styre och institutioner.

61. För att uppnå millennieutvecklingsmålen är det även fortsatt viktigt att stödja medelinkomstländerna. Många av de fattigare medelinkomstländerna står inför samma svårigheter som låginkomstländerna. Ett stort antal av världens fattiga bor i dessa länder, och många är utsatta för iögonenfallande orättvisor och ett svagt styre, vilket hotar stabiliteten i deras egen utvecklingsprocess. Gemenskapen fortsätter därför att ge utvecklingsbistånd på grundval av ländernas strategier för minskad fattigdom eller motsvarande strategier. Många medelinkomstländer spelar en viktig roll i politiska frågor, säkerhetsfrågor och handelsfrågor, producerar och skyddar globala kollektiva nyttigheter och fungerar som vägledarländer på regional nivå. Men de är även sårbara för inre och yttre påfrestningar, återhämtar sig från eller genomlider konflikter.

62. Föranslutningspolitiken syftar i den mån den berör utvecklingsländer till att stödja medlemskapsperspektivet för kandidatländer and förkandidatländer. Den europeiska grannskapspolitiken syftar till att bygga upp ett privilegierat partnerskap med grannländerna, föra dem närmare unionen och ge dem tillgång till den inre marknaden samt stöd till dialog, reform och social och ekonomisk utveckling. Samtidigt som integrationen står i centrum för denna politik finns där i allmänhet även viktiga utvecklingsaspekter. Målen för minskad fattigdom och social utveckling bidrar till att bygga mer välmående, rättvisa och således stabila samhällen i det som till största delen är utvecklingsländer. Det instrument som kan ge tekniskt och ekonomiskt stöd till denna politik inbegriper i förekommande fall utveckling av bästa metoder för att främja effektiv förvaltning och effektivt genomförande. Politiken för detta instrument kommer att genomföras inom den bredare ram som fastställs i den europeiska grannskapspolitiken och föranslutningspolitiken och kommer att utgöra en integrerad del av gemenskapens yttre åtgärder i sin helhet.

63. Förslaget till ny uppbyggnad med policystyrda och horisontella instrument⁽¹⁾ för gemenskapens bistånd kan bli en lämplig ram för att svara mot olika situationer och villkor. Inom denna ram har de tematiska programmen en understödjande och kompletterande roll och fastställs alltefter det särskilda mervärde de tillför i förhållande till de geografiska programmen.

2.2. Objektiva och öppna kriterier för resursfördelning

64. Inom den övergripande fördelningen av det geografiska och temainriktade biståndet kommer standardiserade, objektiva och öppna fördelningskriterier, baserade på behov och resultat, att ligga till grund för fördelningen av resurser och kontrollen av hur de används. De särskilda svårigheterna för länder som befinner sig i kris eller konflikt eller är i riskzonen för katastrofer kommer att beaktas samtidigt med de olika programmens specifika karaktär.

65. Behovskriterierna inbegriper folkmängd, inkomst per capita och fattigdomens utbredning, inkomstfördelning och nivån för den sociala utvecklingen, medan resultatkriterierna omfattar politiska, ekonomiska och sociala framsteg, framsteg med gott styre och en effektiv användning av bistånd, särskilt hur ett land utnyttjar de begränsade resurser, i första hand egna resurser, som står till förfogande för utveckling.

⁽¹⁾ Kommissionens förslag till rådet och Europaparlamentet är grundat på tre policystyrda förordningar – Europeiska grannskaps- och partnerskapsinstrumentet, utvecklingssamarbete och ekonomiskt samarbete, föranslutning till EU – samt tre horisontella instrument: för humanitärt bistånd, stabilitet och makroekonomiskt bistånd.

66. Utvecklingspolitiken måste återspegla en fördelning av resurserna som bygger på vilken effekt resurserna har för att minska fattigdomen. Därför måste särskild uppmärksamhet ägnas åt situationen i de minst utvecklade länderna och andra låginkomstländer, som en del av ett tillvägagångssätt som även inbegriper de ansträngningar som partnerländernas regeringar gör för att minska fattigdomen, deras resultat och förmåga att tillgodogöra sig stödet. De minst utvecklade länderna och låginkomstländerna kommer att prioriteras när det gäller den övergripande fördelningen av resurser. Gemenskapen skall finna vägar för att öka fokus på de fattigaste länderna med särskilt fokus på Afrika. Lämplig uppmärksamhet skall ägnas medelinkomstländerna, särskilt det lägre medelinkomstländerna, av vilka många har likartade problem som låginkomstländerna.

3. Tillgodoseende av partnerländernas behov

3.1. Principen om koncentration med bevarad flexibilitet

67. Principen om koncentration blir vägledande vid gemenskapens programplanering på landsnivå och regional nivå. Detta är av avgörande vikt för att göra biståndet effektivt. Gemenskapen kommer att tillämpa denna princip i alla sina program på landsnivå och regional nivå. Det innebär att ett strikt begränsat antal områden väljs ut för åtgärder när gemenskapsstödet planeras i stället för att sprida ut insatserna för tunt på för många sektorer. Denna urvalsprocess kommer att göras på landsnivå och regional nivå för att respektera gjorda åtaganden om partnerskap, egenansvar och anpassning.

68. Dessa prioriteringar kommer att fastställas genom en öppen och djupgående dialog med partnerländerna på grundval av en gemensam analys och på ett sätt som ger komplementaritet med andra givare, särskilt med medlemsstaterna. Programplaneringen bör vara tillräckligt flexibel för att göra det möjligt att reagera snabbt vid oförutsedda behov.

69. Harmoniseringsagendan innebär att givare måste samarbeta för att stödja partnerländernas allmänna politik och sektorspolitik. Gemenskapen kommer att uppmuntra partnerländerna att leda förberedelserna och samordningen av den fleråriga programplaneringen för allt givarstöd till landet. Strategier för minskad fattigdom i medelinkomstländer eller motsvarande nationella strategier blir utgångspunkten för denna typ av arbete.

3.2. Områden för gemenskapsåtgärder

70. Gemenskapens särskilda roll och komparativa fördelar visar att gemenskapens bidrag bör koncentreras till vissa områden där den har komparativa fördelar. Kommissionen kommer därför att ytterligare utveckla sin expertis och kapacitet på dessa områden. Det kommer att ägnas särskild uppmärksamhet åt att bygga upp nödvändig kapacitet och expertis på landsnivå, i överensstämmelse med decentraliseringsprocessen och partnerländernas egenansvar.

71. För att svara mot de behov som uttryckts av partnerländerna kommer gemenskapen huvudsakligen att vara aktiv på följande områden av vilka några kommer att beaktas utifrån dess jämförbara fördel:

Handel och regional integrering

72. Gemenskapen kommer att stödja utvecklingsländerna när det gäller handel och regional integration genom att främja en rättvis och miljömässigt hållbar tillväxt, en friktionsfri gradvis integrering i världsekonomin och koppling av handeln till strategier för minskad fattigdom eller motsvarande strategier. Prioriteringarna på detta område är att bygga upp institutioner och kapacitet för att utforma och effektivt genomföra en sund handels- och integrationspolitik samt uppmuntra den privata sektorn att utnyttja nya möjligheter till handel.

73. De konkreta åtgärderna blir till stor del beroende av partnerländernas särdrag. För de fattigaste länderna, särskilt de minst utvecklade länderna och små stater, inlandsstater och östater, måste den privata sektorns utbudskapacitet och möjligheterna att öka dess konkurrenskraft särskilt uppmärksammas.

74. Hindren är oftast störst mellan utvecklingsländerna inbördes. Genom regional integration kan dessa hinder minskas. När det gäller AVS bidrar detta också till att förbereda ekonomiska partnerskapsavtal. För många länder, i synnerhet de länder för vilka EU är den största handels- och investeringspartnern, är en tillnärmning till EU:s inre marknadsregler fördelaktig.

Miljön och hållbar förvaltning av naturresurser

75. Gemenskapen kommer att stödja sina partnerländers ansträngningar för att integrera miljöhänsyn i utvecklingen och kommer att bidra till att öka deras kapacitet att genomföra multilaterala miljöavtal. Gemenskapen kommer att särskilt uppmärksamma initiativ för hållbar förvaltning och bevarande av naturresurser, även som en inkomstkälla och som ett medel för att trygga och utveckla sysselsättningen, möjligheter till utkomst på landsbygden samt miljöprodukter och miljötjänster. Den kommer därför att uppmuntra och stödja nationella och regionala strategier och delta i och bidra till europeiska eller globala initiativ och organisationer. Ett starkare stöd för genomförandet av Förenta nationernas konvention om biologisk mångfald kommer att bidra till att bromsa förlusten av biologisk mångfald och främja biosäkerhet och hållbar förvaltning av biologisk mångfald. När det gäller kontroll av ökenspridning och hållbar markanvändning kommer gemenskapen att inrikta sig på genomförandet av Förenta nationernas konvention mot ökenspridning genom att på ett effektivt sätt integrera frågor om hållbar markanvändning i utvecklingsländernas strategier. I fråga om hållbar skogsförvaltning kommer gemenskapen att stödja ansträngningar för att bekämpa olaglig avverkning och särskilt uppmärksamma genomförandet av skogslagstiftningens efterlevnad samt förvaltning av och handel med skog (FLEGT).

76. När det gäller klimatförändring kommer gemenskapen att i nära samarbete med medlemsstaterna inrikta sina ansträngningar på genomförandet av EU:s handlingsplan mot klimatförändring i samband med utvecklingssamarbete. Gemenskapens stöd till de minst utvecklade länderna och till små östater bland utvecklingsländerna kommer att fokusera på anpassning till de negativa effekterna av klimatförändringen. Gemenskapen kommer också att söka främja hållbar hantering av kemikalier och avfall, i synnerhet med beaktande av deras kopplingar till hälsofrågor.

Infrastruktur, kommunikationer och transport

77. Gemenskapen kommer att främja en hållbar strategi för transportsektorn. Denna strategi kommer att grundas på principerna om partnerländernas egenansvar och prioritering genom strategier för minskad fattigdom eller motsvarande strategier och innebär att partnerländernas behov skall tillgodoses, att transporterna skall vara säkra, överkomliga i pris och effektiva och att de negativa effekterna på miljön skall minskas så mycket som möjligt. Den strategi som tillämpas för tillhandahållande av transporter måste vara ekonomiskt, finansiellt, miljömässigt och institutionellt hållbar.

78. Gemenskapen kommer att inom tillgängliga budgetar tillgodose de växande anspråken, i synnerhet från afrikanska länder, på att givarna skall öka sin finansiering av infrastruktur, till exempel den ekonomiska infrastrukturen till stöd för ansträngningar för att utrota fattigdom. Gemenskapen kommer att ge stöd på olika nivåer. Utgångspunkten blir den nationella nivån, varvid den största delen av biståndet kanaliseras genom partnerländernas strategier, så att en optimal balans mellan investeringar och underhåll säkerställs. På regional och kontinental nivå kommer gemenskapen att inleda ett partnerskap för infrastruktur som skall genomföras i samarbete med regionala ekonomiska sammanslutningar och andra viktigare partner, även den privata sektorn. Partnerskap med den privata sektorn kommer att stödjas.

79. Gemenskapen kommer också att stödja en ökad användning av informations- och kommunikationsteknik för att överbrygga det digitala gapet. Den kommer också att öka sitt stöd till utvecklingsrelaterad forskning.

Vatten och energi

80. Gemenskapens politik för integrerad förvaltning av vattenresurser syftar till att säkra tillräcklig försörjning med dricksvatten av god kvalitet och tillfredsställande sanitära och hygieniska förhållanden för alla i linje med millennieutvecklingsmålen och målen från Johannesburg. Den syftar vidare till att upprätta en ram för långsiktigt skydd av alla vattenresurser, att förhindra ytterligare försämring samt att främja hållbar användning av vatten.

81. EU:s vatteninitiativ bidrar till uppnåendet av dessa policymål. Dess viktigaste komponenter är att öka det politiska åtagandet att agera, att ge vatten- och sanitetsfrågorna ökad tyngd inom ramen för ansträngningarna för att minska fattigdomen och hållbar utveckling, att främja bättre metoder för vattenförvaltning, att uppmuntra regionalt och subregionalt samarbete i frågor om vattenförvaltning och att fungera som hävstång för ytterligare finansiering.

82. Stora sektorer av befolkningen i utvecklingsländerna saknar tillgång till moderna energitjänster och är hänvisade till ineffektiva och kostsamma system för hushållsenergi. Gemenskapspolitiken inriktas därför på stöd till en sund institutionell och finansiell miljö, ökad medvetenhet, kapacitetsuppbyggnad och finansiering för att förbättra tillgången till moderna, hållbara, effektiva, rena (inklusive förnybara) energitjänster till överkomligt pris genom EU:s energiinitiativ och andra internationella och nationella initiativ. Ansträngningar måste också göras för att stödja snabb teknikutbyggnad på områden som energi och transporter.

Landsbygdsutveckling, fysisk planering, jordbruk och tryggad livsmedelsförsörjning

83. Jordbruket och landsbygdens utveckling är avgörande för fattigdomsminskning och tillväxt. För att åter inleda investeringar på dessa områden kommer gemenskapen att stödja deltagandepräglad, decentraliserad och miljömässigt hållbar territoriell utveckling som leds av de enskilda länderna och som syftar till att låta biståndsmottagarna delta i fastställandet av investeringar och förvaltningen av resurser för att stödja tillkomsten av lokala utvecklingsgrupper och samtidigt respektera ekosystemens kapacitet. För att resultaten skall bli hållbara är det väsentligt att eftersträva en enhetlig och befämjande policymiljö på alla nivåer.

84. Gemenskapen kommer att fortsätta att arbeta för att förbättra livsmedelsförsörjningen på internationell, regional och nationell nivå. Den kommer att stödja strategier i länder som är drabbade av kronisk sårbarhet. Inriktningen kommer att ligga på förebyggande, säkerhetsnät, förbättrad tillgång på resurser, näringskvalitet och kapacitetsutveckling. Övergångssituationer och effektiviteten i katastrofbiståndet kommer att särskilt uppmärksammas.

85. När det gäller jordbruk kommer gemenskapen att inrikta sig på tillgången på resurser (mark, vatten, finansiering), hållbar intensifiering av produktionen (vid behov och i synnerhet i de minst utvecklade länderna), konkurrenskraft på regionala och internationella marknader och riskhantering (i länder som är beroende av råvaror). För att utvecklingsländerna skall dra nytta av den tekniska utvecklingen kommer gemenskapen att stödja global jordbruksforskning.

Styre, demokrati, mänskliga rättigheter och stöd till ekonomiska och institutionella reformer

86. Framsteg med skydd av de mänskliga rättigheterna, gott styre och demokratisering är grundläggande för fattigdomsminskning och hållbar utveckling⁽¹⁾. Alla människor bör åtnjuta alla mänskliga rättigheter i linje med internationella överenskommelser. På denna grundval kommer gemenskapen att främja respekten för alla människors mänskliga rättigheter i samarbete med både stater och icke-statliga aktörer i partnerländerna. Gemenskapen kommer att aktivt sträva efter att främja de mänskliga rättigheterna som en integrerad del av deltagandedialogen om styre i det enskilda landet. Främjandet av gott styre kräver en pragmatisk inställning som grundas på varje lands specifika förhållanden. Gemenskapen kommer att aktivt främja en deltagandedialog om styre i de enskilda länderna inom områden som bekämpande av korruption, reformering av den offentliga sektorn, tillgång till domstolsprövning och reformering av rättsväsendet. Detta är väsentligt för att det enskilda landet skall kunna bygga upp reformprogram som grundas på eget ansvar och en institutionell miljö där mänskliga rättigheter, demokratiska principer och rättsstatsprincipen upprätthålls.

⁽¹⁾ I meddelandet från 2003 om styre och utveckling fastställs EG:s definition och strategi när det gäller styre.

87. För att förbättra legitimiteten och ansvarigheten för reformer som genomförs av det enskilda landet kommer gemenskapen att främja en hög nivå av politiskt åtagande för dessa reformer. Som en del av detta kommer den också att stödja decentralisering, lokala myndigheter och förstärkning av parlamentens roll och främja mänsklig trygghet för de fattiga och förstärkning av nationella processer för att säkerställa fria, rättvisa och öppna val. Gemenskapen kommer att främja demokratiska principer om styrelse reformer med avseende på finansiella, skattemässiga och rättsliga frågor.

88. Gemenskapen kommer att fortsätta att vara en viktig aktör i samordning med Bretton Woods-institutionerna när det gäller att stödja ekonomiska och institutionella reformer, inklusive strategier för minskad fattigdom, genom att inleda dialog och ge finansiellt bistånd till regeringar som deltar i sådana program. Gemenskapen kommer att fortsätta att noggrant uppmärksamma reformernas verkningar i form av tillväxt, förbättrat företagsklimat, makroekonomisk stabilitet och minskad fattigdom. Genom att sätta resultaten i centrum för sin dialog kommer gemenskapen att främja det enskilda landets verkliga egenansvar för reformerna. Särskild tonvikt kommer också att läggas vid förbättringar av förvaltningen av de offentliga finanserna, eftersom detta är grundläggande för att bekämpa korruption och främja effektiv användning av offentliga medel.

Konfliktförebyggande och svaga stater

89. Gemenskapen kommer att inom ramen för sina institutioners respektive behörighet utarbeta en övergripande strategi för förebyggande gentemot svaga stater, konflikter, naturkatastrofer och andra typer av kriser. Därvid kommer gemenskapen att bistå partnerländer och regionala organisationers ansträngningar för att förstärka förvarningssystem och demokratiskt styre och institutionell kapacitetsuppbyggnad. Gemenskapen kommer också att i nära samarbete och samordning med rådets befintliga strukturer förbättra sin egen förmåga att känna igen tidiga tecken på svaga stater genom att tillsammans med andra givare förbättra den gemensamma analysen och den gemensamma bevakningen och bedömningen av problematiska, svaga eller sönderfallande stater. Den kommer i all programplanering att aktivt tillämpa OECD:s principer för gott internationellt engagemang i svaga stater.

90. I problematiska partnerskap och svaga eller sönderfallande stater blir gemenskapens omedelbara prioriteringar att tillhandahålla grundläggande tjänster och tillgodose behov genom samarbete med det civila samhället och FN:s organisationer. Den långsiktiga visionen för gemenskapens åtagande är att öka egenansvaret och fortsätta att bygga upp lagliga, effektiva och motståndskraftiga statliga institutioner och ett aktivt och organiserat civilt samhälle i partnerskap med det berörda landet.

91. För länder där det finns en betydande fara för konflikt kommer gemenskapen att fortsätta att utforma övergripande planer som bör omfatta politikområden som kan förvärra eller minska konflikt-risken.

92. Gemenskapen kommer att vidmakthålla sitt stöd för konfliktförebyggande och konfliktlösning och för fredsskapande genom att ta itu med de ursprungliga orsakerna till våldsamma konflikter, till exempel fattigdom, förnedring, exploatering och ojämlik fördelning av och tillgång till mark och naturresurser, svagt styre, kränkningar av de mänskliga rättigheterna och ojämlikhet mellan könen. Den kommer också att främja dialog, deltagande och försoning i syfte att främja fred och förebygga våldsbrott.

Mänsklig utveckling

93. Gemenskapens politik för mänsklig utveckling när det gäller hälso- och sjukvård, utbildning, kultur och jämställdhet syftar till att förbättra människors levnadsförhållanden i enlighet med millennieutvecklingsmålen genom åtgärder på global och nationell nivå. Den kommer att drivas av principen om investering i och värdering av människor och främjande av jämställdhet och rättvisa.

94. Millennieutvecklingsmålen kan inte uppnås utan framsteg med målet sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter för alla i enlighet med agendan för den internationella konferensen i Kairo om befolkning och utveckling. För att motverka de ödesdigra verkningarna av hiv/aids, tuberkulos och malaria i utvecklingsländerna kommer en färdplan för EU:s gemensamma åtgärder inom det europeiska handlingsprogrammet att utformas. Gemenskapen kommer att stödja ett fullständigt genomförande av strategier för att främja sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter och kommer att koppla kampen mot hiv/aids till stödet för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Gemenskapen kommer också att ta itu med den extraordinära krisen med personalresurser inom hälso- och sjukvård, rättvis finansiering av hälso- och sjukvården och förstärkning av hälso- och sjukvårdssystemen för att främja bättre hälsoresultat och göra läkemedel tillgängliga för fattiga människor till ett överkomligt pris.

95. Resultatindikatorer för millennieutvecklingsmålen kommer att förstärkas för att bättre koppla sektors- och budgetstöd till framstegen med att uppnå millennieutvecklingsmålen och trygga tillräcklig finansiering för hälso- och sjukvård och utbildning.

96. Gemenskapen har för avsikt att bidra till 'Utbildning för alla'. På utbildningsområdet prioriterar gemenskapen primärskoleundervisning och yrkesutbildning av hög kvalitet och undanröjande av ojämlikheter. Främjande av flickors skolgång och deras säkerhet i skolan kommer att särskilt uppmärksammas. Utarbetande och genomförande av nationellt förankrade sektorsplaner och deltagande i regionala eller globala tematiska initiativ på utbildningsområdet kommer att stödjas.

Social sammanhållning och sysselsättning

97. När det gäller fattigdomsutrotning strävar gemenskapen efter att förebygga socialt utanförskap och bekämpa diskriminering av alla grupper. Den kommer att främja social dialog och socialt skydd och särskilt ta upp diskriminering på grund av kön, ursprungsbefolkningarnas rättigheter samt skydda barn från människohandel, väpnade konflikter, de värsta formerna av barnarbete och diskriminering och även ta upp funktionshindrade människors villkor.

98. Social- och skattepolitiska åtgärder som främjar rättvisa kommer att stödjas. Bland prioriteringarna finns stöd till sociala trygghetsreformer och skattereformer, företagens sociala ansvar, tillväxt som gagnar de fattiga samt sysselsättning.

99. Sysselsättningen är en avgörande faktor för att nå en hög grad av social sammanhållning. Gemenskapen kommer att främja investeringar som skapar sysselsättning och befrämjar utvecklingen av mänskliga resurser. I detta syfte kommer den att främja människovärdigt arbete för alla i enlighet med Internationella arbetsorganisationens (ILO) program.

3.3 En förstärkt integreringsstrategi

100. I vissa frågor krävs det mer än bara specifika åtgärder och strategier. Det krävs även en integreringsstrategi, eftersom det handlar om allmänna principer som gäller för alla initiativ och kräver en reaktion inom flera sektorer.

101. Inom all verksamhet kommer gemenskapen att tillämpa en förstärkt strategi för integrering på följande frågor av övergripande karaktär: främjande av de mänskliga rättigheterna, jämställdhet, demokrati, gott styre, barns rättigheter och ursprungsbefolkningar, miljöhållbarhet och kamp mot hiv/aids. Dessa övergripande frågor är samtidigt både mål i sig och avgörande faktorer för att göra samarbetet effektivare och hållbarare.

102. Kommissionen kommer att förnya sina ansträngningar i detta avseende och systematiskt och planmässigt utnyttja alla tillgängliga resurser⁽¹⁾. Den kommer först att se till att utveckla kapacitet för att genomföra denna politik. Den kommer att intensifiera dialogen med sina partnerländer för att främja integreringen av dessa frågor i nationell politik och strategier för minskad fattigdom. Den kommer också att underlätta upprättandet av expertnätverk och nätverk för tekniskt stöd.

⁽¹⁾ Strategiska miljöbedömningar och konsekvensanalyser när det gäller jämställdhet kommer att göras systematiskt, även när det gäller budgetstöd ("grön budgetering") och sektorsstöd.

Demokrati, gott styre, mänskliga rättigheter, barns och ursprungsbefolkningars rättigheter

103. Demokrati, gott styre, mänskliga rättigheter och barns rättigheter kommer att främjas i partnerskap med alla länder som får gemenskapens utvecklingsbistånd. Dessa frågor bör systematiskt införlivas med gemenskapens instrument för utveckling genom alla land- och regionalstrategidokument. Huvudprincipen för att bevara ursprungsbefolkningarnas rättigheter i utvecklingssamarbetet är att se till att de berörda folkgrupperna medverkar fullt ut och fritt samtycker efter att ha informerats i förväg.

Jämställdhet

104. Jämställdhet mellan kvinnor och män och båda könen aktiva engagemang i alla aspekter av socialt framåtskridande är avgörande förutsättningar för fattigdomsminskning. Könsaspekten måste behandlas i nära sammanhang med fattigdomsminskning, social och politisk utveckling och ekonomisk tillväxt och beaktas i alla delar av utvecklingssamarbetet. Jämställdhet kommer att främjas genom stöd för lika rättigheter, tillgång till och kontroll över resurser samt möjlighet att framföra sin uppfattning i politiska och ekonomiska frågor.

Miljö hållbarhet

105. Gemenskapen kommer att stödja insatser från partnerländerna (regeringarna och civilsamhället) för att införliva miljööverväganden på utvecklingsområdet, inklusive genomförandet av multilaterala miljöavtal (!). Den kommer även att bidra till att öka deras förmåga att göra detta. Miljöskydd måste inbegripas när all gemenskapspolitik fastställs och genomförs, i synnerhet för att främja hållbar utveckling.

Hiv/aids

106. I alla länder anges kampen mot hiv/aids vara en sektors- och institutionsövergripande insats. Det föreligger fortfarande ett behov av att integrera kampen mot hiv/aids i verksamhet som inte direkt berörs av frågan och i arbetsprogrammen för stöd till specifika sektorer.

3.4 Stöd till globala initiativ och fonder

107. Kommissionen kommer fortsatt att bidra till globala initiativ med tydlig koppling till millennieutvecklingsmålen och globala kollektiva nyttigheter. Globala initiativ och fonder är kraftfulla instrument för att inleda nya politiska åtgärder eller för att förstärka redan befintliga åtgärder vars omfattning är otillräcklig. De kan medvetandegöra allmänheten och ge ett effektivare stöd än traditionella biståndsinstitutioner. Denna typ av bistånd bör anpassas till nationella strategier, bidra till dialogen med länder och syfta till att integrera fonderna i deras budgetcykler.

108. Det mervärde som globala initiativ och fonder ger måste bedömas från fall till fall efter det att kommissionen samrått med medlemsstaterna, och där så är lämpligt med Europaparlamentet vad rör budgetstöd. Kommissionen kommer att utarbeta kriterier för gemenskapens deltagande i globala fonder och bidrag till fonderna. Den kommer att prioritera initiativ som bidrar till att millennieutvecklingsmålen uppnås och gör globala kollektiva nyttigheter tillgängligare.

3.5 En konsekvent utvecklingspolitik

109. Kommissionen och medlemsstaterna kommer att utarbeta ett rullande arbetsprogram för genomförande av rådets slutsatser från maj 2005 om konsekvens i utvecklingspolitiken. I arbetsprogrammet kommer man att föreslå prioriteringar för åtgärder, definiera rådets, medlemsstaternas och kommissionens roller och ansvarsområden och ange ordningsföljd och tidsplaner för att andra politikområden än biståndspolitikerna skall kunna hjälpa utvecklingsländerna att uppnå millennieutvecklingsmålen. Kommissionen kommer att förstärka sina befintliga instrument, särskilt konsekvensbedömningen och samråden med utvecklingsländerna, när politiken utarbetas och genomförs samt vid behov överväga nya instrument till stöd för ökad konsekvens i utvecklingspolitiken.

(!) Klimat, biologisk mångfald, ökenspridning, avfall och kemiska produkter.

110. Trots framsteg med andra åtaganden inom den konsekventa utvecklingspolitiken bör skyndsamt uppmärksamhet ägnas åtaganden och åtgärder som rör migration. I detta avseende kommer kommissionen att sträva efter att ta med migrations- och flyktingfrågor i lands- och regionsstrategier och partnerskap med berörda länder och främja synergierna mellan migration och utveckling för att göra migrationen till en positiv utvecklingskraft. Den kommer att stödja utvecklingsländernas politik för hantering av migrationsströmmar och deras insatser mot människohandel för att garantera att migranternas mänskliga rättigheter respekteras.

4. Ett spektrum av arrangemang alltefter behov och resultat

111. Gemenskapen förfogar över ett brett spektrum av arrangemang för genomförande av utvecklingsbistånd och kan därmed tillgodose olika behov i olika sammanhang. Det finns arrangemang för alla geografiska och tematiska program, och de avspeglar ett faktiskt gemenskapsmervärde.

112. Gemenskapsbistånd bör, vare sig det rör sig om projekt, sektorsprogram, sektorstöd eller allmänt budgetstöd, stödja partnerländernas strategier för minskad fattigdom eller motsvarande strategier. Beslut om vilka arrangemang för gemenskapsbiståndet som är lämpligast för varje land kommer att fattas i programplaneringsskedet, som alltmer måste samordnas med processen för utformning av sektorspolitik och genomförande av nationella budgetar.

113. Där förhållandena så medger kommer budgetstöd att vara det arrangemang som föredras för att stödja ekonomiska reformer och skattereformer och genomförande av strategier för minskad fattigdom, när det gäller specifika sektorer eller det allmänna programmet för offentliga utgifter. Det kommer att göra det möjligt för mottagarländer att klara av ökande driftbudgetar, främja harmonisering och anpassning till nationella strategier, bidra till lägre transaktionskostnader och främja resultatbaserade tillvägagångssätt. För sådana program kommer det normalt att behövas stöd av internationella finansinstitut, i samordning med gemenskapens stöd. Det mervärde som tillförs genom det kompletterande gemenskapsbidraget och eventuella ytterligare villkorskrav bör anges klart. Mottagarländernas resurser för ekonomisk förvaltning kommer att förstärkas och övervakas noga.

114. När direkt budgetstöd ges kommer man att följa de rekommendationer om budgetstöd, särskilt när det gäller anpassning, samordning och villkor, som utfärdats av OECD/kommittén för utvecklingsbistånd (DAC) i riktlinjer för god praxis. Riktlinjer för budgetstöd kommer att gälla för alla partnerländer och kommer att förstärkas genom att man anger tydliga riktmärken och övervakar indikatorer som man ställt upp för att kontrollera hur effektivt detta biståndsarrangemang är.

115. Gemenskapen kommer konsekvent att använda ett tillvägagångssätt som grundar sig på resultat och resultatindikatorer. Villkorskravet utvecklas alltmer mot konceptet med ett "avtal", baserat på framförhandlade, ömsesidiga åtaganden uttryckta i resultattermerna.

116. Tillvägagångssättet med mikrofinansiering har varit en betydande innovation på senare år. Det kommer att vidareutvecklas med tonvikt på kapacitetsuppbyggnad och organisationer med relevant sakkunskap.

117. Skuldminskning, som är jämförbar med indirekt budgetstöd, med låga transaktionskostnader och en tendens att främja samordning och harmonisering mellan givare, kan vid behov och där så är lämpligt hjälpa länderna att minska sin sårbarhet för yttre omstörtande händelser.

118. Merparten av gemenskapsbiståndet kommer även i fortsättningen att ges som gåvobistånd, vilket är särskilt lämpligt för de fattigaste länderna och för länder med begränsad återbetalningsförmåga.

119. För att garantera största effekt för mottagarländerna bör synergieffekterna förstärkas mellan de program som stöds av Europeiska investeringsbanken (EIB) och andra finansinstitut och de program som finansieras av gemenskapen. Genom investeringar i privata och offentliga företag i utvecklingsländer spelar EIB en allt viktigare roll vid genomförandet av gemenskapsbiståndet.

120. För att effektivisera det multilaterala biståndet kommer gemenskapen även att utöka sitt samarbete med FN-systemet, internationella finansinstitut och andra relevanta internationella organisationer och organ, om samarbetet tillför ett mervärde.

121. Gemenskapen kommer att göra framsteg med att fastställa riktlinjer för insatser i länder som befinner sig i eller nyligen har genomgått en kris genom att sörja för att gemenskapen anpassar såväl sina förfaranden för resursfördelning som sina arrangemang för insatser för att kunna reagera snabbt och flexibelt med en mångsidig uppsättning insatser.

5. Framsteg med förvaltningsreformerna

122. År 2000 inledde kommissionen ett reformprogram för att påskynda genomförandet av gemenskapens externa bistånd och förbättra kvaliteten på biståndet. Programmet ledde till: i) Förbättrad programplanering inom en samstämmig projektcykel med inriktning på fattigdomsutrotning. ii) Inrättandet av en gemensam enhet - EuropeAid - med ansvar för genomförandet av biståndet. iii) En fullständig delegeringsprocess med 80 delegationer som nu är ansvariga för förvaltningen av biståndet. iv) Förstärkning av de mänskliga resurserna för att påskynda genomförandet. v) Förbättrade arbetsmetoder genom harmoniserade och förenklade förfaranden, bättre informationssystem och bättre utbildad personal. vi) Förbättrad kvalitet genom en process för kvalitetsstöd samt övervakning av de olika skedena i projektadministrationen. Slutligen vii): Snabbare genomförande av biståndet.

123. Förbättringar behövs fortfarande och görs kontinuerligt. Externt kommer programmet för samordning och harmonisering med andra givare att få en betydande positiv effekt på tillhandahållandet av biståndet. Internt kommer kommissionen att fortsätta att rationalisera förfarandena, verka för ytterligare delegering till delegationer, förtydliga samverkan mellan delegationer och högkvarter och förbättra informationssystemen. Inom denna ram kommer kvaliteten på projekt och program redan från början att ägnas mer uppmärksamhet genom en förstärkt process för kvalitetsstöd. Detta kommer också att kräva en tydligare inriktning på ett begränsat antal områden (och ett begränsat antal olika verksamheter inom de områden som satts upp som mål) per partnerland. Under genomförandet bör man utnyttja arrangemangen för övervakning bättre, och när programmen avslutats bör utvärderingar ge tydligare underlag för programplanerings- och fastställandeprocessen.

6. Övervakning och utvärdering

Lärdomar från utvärderingen av förklaringen om utvecklingspolitiken från 2000

124. Vid bedömningen av Europeiska gemenskapens utvecklingspolitik från 2000 och dess effekt på gemenskapsbiståndet drogs ett antal viktiga lärdomar, bland annat nödvändigheten av att avspegla nyligen gjorda internationella åtaganden inom utvecklingsområdet, till exempel åtaganden vid FN-konferenser, och framsteg i fråga om bästa praxis på utvecklingsområdet såsom budgetstöd och Parisförklaringen. Alla delar av kommissionen skulle också ha behövt vara mer delaktiga i förklaringen om utvecklingspolitiken, och förklaringen skulle ha behövt ett brett stöd i Europaparlamentet. Förklaringen bör konsekvent tillämpas i gemenskapens utvecklingsprogram i alla utvecklingsländer. I överenskommelse om den nya förklaringen har man tagit fasta på dessa lärdomar, som kommer att beaktas fullt ut vid framtida genomförande av EG-bistånd i alla utvecklingsländer.

Övervakning av framtida genomförande

125. Kommissionen bör utarbeta mätbara syften och mål för genomförandet av denna politik samt i årsrapporten om genomförande av Europeiska gemenskapens utvecklingspolitik regelbundet bedöma framstegen i förhållande till syftena och målen.

126. Kommissionen kommer att sörja för att alla dess avdelningar och delegationer som handhar programplanering och genomförande av gemenskapens utvecklingsbistånd har detta dokument om Europeiska gemenskapens utvecklingspolitik som referens när det gäller gemenskapens mål och principer för genomförande av allt utvecklingssamarbete.

Uttalande av rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet

Ifall någon medlemsstat önskar se över i vad mån denna förklaring är tillämplig för landet efter OECD:s/kommittén för utvecklingsbistånds beslut i april 2006 kommer rådet att överväga detta.
